

Local Action Plan

Executive Summary

Part I

Partner organisation: Upper Silesian Agency for Entrepreneurship and Development Ltd.

Other partner organisations involved (if relevant): Marshal's Office of Silesian Region

Additional Partners: Śląskie Centrum Przedsiębiorczości, Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, Izba Gospodarcza Eksporterów i Importerów w Mysłowicach, Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna, Regionalna Izba Handlu i Przemysłu w Bielsku-Białej, Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie, Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Gliwicach, Górnśląsko-Zagłębiowska Metropolia, Główny Instytut Górnictwa, Upper Silesian Fund.

Part II - Policy context

Policy instrument addressed: Priority Axis 3 of Regional Operational Programme.

During implementation of the project, after participation of representatives of regional authorities (Managing Authority, Intermediate Body) in project activities, modification of Regional Operational Programme of Silesian Voivodship 2014-2020 was made. Into Priority Axis III a new Measure concerning internationalisation was added - 3.5 Internationalisation of regional economy. In result the objective within Priority Axis III according to an application form was achieved (although in a slightly different form than an indicator planned).

The new Measure as a form of improving of the policy instrument is far more beneficial in the field of project focus - increase of internationalisation capacity of regional SMEs by services and assistance provided/ increase of level of foreign trade of SMEs - than those planned in the application form. Selection criteria (planned for modification according to the application form) within 3.1.3 are not applicable any more - this sub-measure was removed and the allocation of funds was shifted to the new Measure 3.5.

A change of policy instrument is connected with exchange of experience within project COMPETE IN. The modification of programme documents is not a simple change by a particular institution, an action or a project. It is a complex of co-existing impulses, within which one of them is the project COMPETE IN. Before the Programme modification was finalised, representatives of regional authorities (Managing Authority, Intermediate Body) attended project meetings, where project objectives, subject of internationalisation and

regional situation were widely discussed among regional stakeholders and in result regional needs were identified. Local Stakeholders Group meetings took place, study visits in Reggio Emilia, Gavle, Poznań, Valencia, Wakefield took place. Analyses of good practices were conducted - those among Partners as well as the best ones in our region. The whole project implementation gave the great opportunity to exchange experience and knowledge with project Partners and to find the best solutions for our regional situation. Taking into consideration all above, the regional internationalisation needs and potential in searching of new solutions in this field gave contribution of the project COMPETE IN and its partial impact to the changes implemented.

The present Action Plan is focused on further influence on development of the region. The Plan might be implemented by details within Measure 3.5 of Regional Operational Programme of Silesian Voivodship or by implementation of new projects within the Measure.

Part III: Local Action Plan: challenges, objectives and actions

1. Regional/City context and definition of the initial problem/policy challenge

Silesian Region is one of the most dynamic and industry-oriented regions in Poland with high-dense population and high concentration of SMEs. There is over than 5 of state and 15 private technical universities and academies and more than 100 business environment institutions focused on a support of business development in the region.

Nevertheless, there is existing some social and economic inequality inside the region due to tremendous transition of industry (coal mining industry, steel production and machine industry) and migration (Great Britain and Germany). Majority of businesses running within the region are mostly based of simple production and services in spite of having real access to a number of R+D institutes and universities. Also, the Silesian Region suffers from insufficient number of companies added value oriented defined as companies focused on complex production and services.

Until now, there is no effective and sufficient regional system of support for companies in a process of internationalization and - according to statistic data - most companies export their services and products only within internal EU market.

Silesian Region also has less that required system of building its international attractiveness.

Taking all above into consideration there is a significant necessity in the region to prepare and implement a dedicated Action Plan of holistic support for SMEs, which as a result will aim to improve the attractiveness of a region as the best place for investment.

2. Focus and objectives of LAP

The main goal is to improve the regional support for SMEs and whole regional economy by shifting knowledge and skills of all stakeholders being involved to the process of internationalization and to create market-driven services to help companies in their transition from local economy oriented enterprises into global ones.

To fill the above mentioned main goal, the following objectives have been set up:

- The main focus is aimed at establishing and running of the peer-to-peer network of stakeholders to improve their capacity of high quality range of services in the field of support for SMEs, especially by offering:
- Regional Export Platform (REP),
- Internationalisation Academy (IA).

On that basis an integrated regional system of support for SMEs is planned to be established, which is supposed to improve access to knowledge of SMEs in the field of business preparation to international expansion and pro-export readiness.

3. LAP and Policy Instrument impact

During implementation of the project - after participation of regional authorities representatives in meetings, workshops and study visits within project COMPETE IN - the Regional Operational Programme of Silesian Region 2014-2020 has been modified. As a result in 2018 a new measure has been added: 3.5 Measure - Internationalisation of regional economy. It means that the objective planned in the application form within Priority Axis 3 of Regional Operational Programme has been achieved - in even more relevant form.

The present Action Plan is focused on ways of additional impact on regional development. It might be accomplished by further replenishment of Measure 3.5 or by implementation of a next project within this Measure.

4. Actors and stakeholders

Suggested involvement of regional institutions according to the Plan:

- Marshall's Office of Silesian Region - regional Managing Authority, regional development institution,
- Upper Silesian Agency for Entrepreneurship and Development Ltd. - responsible for setting up and running of Regional Export Platform and Internationalization Academy,
- Chamber of Commerce and Industry in Katowice - responsible for share of its knowledge about supporting SMEs,
- Chamber of Commerce Exporters and Importers - responsible for share its knowledge about supporting SMEs in their process of internationalization,

- Silesian Centre of Entrepreneurship - Regional Intermediate Body of ROP and .
- Additional institutions - involved in Regional Export Platform and Internationalization Academy, i.e. Katowice Special Economic Zone, Chambers of commerce representing all sub-regions, Main Mining Institute, Metropolis GZM and local authorities, Upper Silesian Fund.

The above list is going to be open and could be adjusted to on-going needs and interest.

Regional SMEs are going to be final beneficiaries of results of below actions within presented support system within the Action Plan.

5. Actions of the Action Plan

5.1 Regional Export Platform

A. Main goal

The main goal of this activity is to establish an integrated peer-to-peer and synergic network made of regional stakeholders (public and private) involved in internationalisation process of the Silesia Region.

The network system called as "Regional Export Platform" should be "non for profit" entity established by equal partners to foster internationalisation activity both by the SMEs themselves and public institutions.

B. Planned activities

B.1 Screening Analysis

The screening activities are planned to perform at the initial phase of this activities in order to enable:

- Mapping of internationalisation competences of key regional, local public and private entities, experts and future partners (stakeholders) running in the region and outside,
- Mapping of regional and country-wide export (including funding and credit) services,
- Mapping of training and counselling services.

B.2 Data base

Data base might consist of :

- regional Business Support Institutions dealing with internationalization,
- regional institutions / companies dealing with internationalization,
- regional experts dealing with internationalization,
- export / imports contacts.

B.3. Regional Export Portal (optional in case of accessible fund) might cover:

- mission,
- stakeholder info,
- accessible fund,

- available trainings,
- foreign markets information (custom, trade barriers, etc.)
- FDI information,
- counselling service.

C. Timeframe

Establishment of Regional Export Platform - agreement signed - III/IV quarter 2019
 Preparation of work plan of REP - III/IV quarter 2019
 Data base launch - IV quarter 2019/ I quarter 2020

D. Costs

Level of costs will be calculated by Committee established

E. Funding sources

Implementation of particular tasks is based on own budget of stakeholders involved, possibility of acquisition of additional funds in the frame of ROP WSL, Measure 3.5 is assumed

F. Relevance to the project

The Action is based on interregional exchange of experience with Partners within the project.

Main inspiration derives from following Partners and their best practices:

- Wakefield Bondholders Scheme - especially in the field of establishing of effective local cooperation network for development and promotion (including international field); it is a basis for Regional Export Platform, especially in the field of improving of regional economy with integrated systemic branding, marketing and promotion to national and international stakeholders; the key aspect is cooperation among regional authorities and entrepreneurs;
- VIT Emprende, Expande/ Ivace - main concept is based on networking, especially in the field of development of competence fostering cooperation; such cooperation results in creation of ecosystem supporting exchange of knowledge, innovation, ensures access to information about funding sources and creates integrated vision of Valencia on international field;
- ICT Meta Cluster/ Gayle - main inspiration is establishment and development of international partnerships, with particular focus on 4 fields of activities: searching for relevant SMEs, adaptation of products and services, development of services supporting export and systemic support for business development.

G. Players involved

Marshal's Office of Silesian Voivodship - responsible for social-economic development of the region,

Upper Silesian Agency for Entrepreneurship and Development Ltd - responsible for substantial activities,

Chamber of Commerce and Industry in Katowice - responsible for substantial activities,

Chamber of Commerce Exporters and Importers in Mysłowice - responsible for substantial activities,

and within their institutional competence: Silesian Centre of Entrepreneurship, Katowice Special Economic Zone, Main Mining Institute, Chambers of Commerce

from sub-regions (Gliwice, Częstochowa, Bielsko-Biała), Metropolis GZM, Upper Silesian Fund.

The group of Stakeholders is not closed - it is assumed to be constantly updated.

5.2 Internationalisation Academy

A. *Main goal*

The main goal of proposed activity named „Internationalization Academy” is meeting educational and informational needs of regional SMEs, as well as the BSI, public sector institutions being involved or willing get involved in internationalization processes. The IA is expected to enable the increase of level of their knowledge and competences in this field.

IA is not going to be a new-created separate entity, but will be based on institutions within REP - the support network. It is going to be set up in order to provide knowledge and competences in the field of wide range of information enabling international expansion of regional businesses.

B. *Planned activities*

The IA is aimed to provide the up-to date information / data/ knowledge to the stakeholders interested in the field of internationalisation; its programme is going to be adopted to the on-going needs of beneficiaris and stakeholders based on information gathered during the initial phase of operation of Regional Export Platform. As a result a wide offer of various trainings, courses, workshops, coaching/ mentoring programmes or informational meetings, etc. is expected to be offered.

Those training activities, both own and “imported” from others education institutions, will be accompanied with the IA counselling services for SMEs (special attention is going to be focused on so called “export oriented business models” or “export consortia models”).

The detailed agenda of all actions with the ‘road map’ and list of expected outcomes will be prepared by Working Team consisted of representatives of stake holders.

C. *Timeframe*

Establishment of Academy in the frame of Regional Export Platform - III/IV quarter 2019

Programme preparation - IV quarter 2019

First training programme/coaching/mentoring launch - 2020

D. *Costs*

Level of costs will be calculated by Committee established

E. *Funding sources*

Implementation of particular tasks is based on own budget of institutions involved, possibility of acquisition of additional funds in the frame of ROP WSL, Measure 3.5 is assumed, as well as including own budget of SMEs.

F. Relevance to the project

Internationalisation Academy is based on ideas derived from following Partners' practices:

- Wakefield Bondholders Scheme - especially in the form of regular networking meetings on investing, education, which give additionally an opportunity for exchange of experience and gaining of knowledge on export, media, business models, financing, culture;
 - VIT Emprende/Expande/Ivace - with particular focus on methodology of creation of educational programmes with support by representatives of regional self-government, academic, entrepreneurs. Such cooperation ensures the highest level of relevance to identified needs of entrepreneurs, as well as supporting institutions (e.g. chambers of commerce, agencies, business environment institutions etc.);
 - ICT Meta Cluster/ TRIIP/ Gavle - approach which is based on proper selection of beneficiaries and providing of dedicated support (mentoring/ coaching/ training programmes), as well as its evaluating.
- All those ideas were inspirational and gave the basis for concept of Internationalisation Academy.

G. Players involved

Marshal's Office of Silesian Voivodship - responsible for social-economic development of the region,
Upper Silesian Agency for Entrepreneurship and Development Ltd - responsible for substantial activities,
Chamber of Commerce and Industry in Katowice - responsible for substantial activities,
Chamber of Commerce Exporters and Importers in Mysłowice - responsible for substantial activities,
and within their institutional competence: Silesian Centre of Entrepreneurship, Katowice Special Economic Zone, Main Mining Institute, Chambers of Commerce from sub-regions (Gliwice, Częstochowa, Bielsko-Biała), Metropolis GZM, Upper Silesian Fund.

6. Additional information - relevance to the project

The main idea and actions of the Action Plan are influenced by Wakefield Bondholders Scheme, VIT Emprende and ICT Meta Cluster.

The main lessons learnt from the Compete In project and exchange of knowledge process is the concept of efficient development based on integrated stakeholders' network which would aim to:

- Accelerate the quality of economic growth of the Silesian Region by internationalization - including marketing and promotion on national and international level;
- Bring together private/ public sectors of business to share and learn from each other and to explore new supply chain opportunities;
- Work together to identify regional key sectors and develop clusters of key enterprises;
- Define competitive talents and ease team-building;
- Make available various range of opportunities of training for entrepreneurs;
- Widen cooperation - players who participate and are willing to collaborate;
- Link entrepreneurs with the regional/ local industry, which would foster further networking;
- Make the entrepreneurs more visible by cooperating and participating in common events and activities;
- Exchange of knowledge and experience by mentors and leaders;
- Settle the emerging ecosystem with access to investment through its accelerators;
- Develop beneficial environment that generates and disseminates the great background for implementation of innovations.

Date: 09.08.2019

Name of the organisation:

Upper Silesian Agency for Entrepreneurship and Development Ltd. in Gliwice
(Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o. w Gliwicach)

Partner signature:

Sylvia Rudek-Matuszczak
Prokurent
Sylvia Rudek-Matuszczak

Stamp of the organisation:

Górnośląska Agencja
Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.
ul. Wincentego Pola 16
44-100 Gliwice
tel. 32 33 93 110, mail: gapr@gapr.pl
NIP: 631-22-03-756

Local Action Plan

Regionalny Plan Działania

w zakresie internacjonalizacji MŚP dla województwa śląskiego

Część I - Informacje ogólne

Projekt: PGI00129

COMPETE IN - Competitive territories through internationalisation: SMEs competitiveness in globalised regions

(Konkurencyjne obszary poprzez internacjonalizację: konkurencyjność MŚP w zglobalizowanych regionach)

Partner:

Górnśląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o. w Gliwicach

Proponowane instytucje współpracujące:

Partnerzy: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Fundusz Górnśląski, Śląskie Centrum Przedsiębiorczości, Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, Izba Gospodarcza Eksporterów i Importerów w Mysłowicach, Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna, Regionalna Izba Handlu i Przemysłu w Bielsku-Białej, Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie, Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Gliwicach, Górnśląsko-Zagłębiowska Metropolia, Główny Instytut Górnictwa

Kraj: Polska
Region NUTS2: województwo śląskie

Osoba do kontaktu: Aleksandra Krawucka
Adres email: competein@gapr.pl
Numer telefonu: +48 535 379 191

Część II - Instrument polityki - kontekst

Plan Działania przewidywany do realizacji jest w ramach:

- Program Inwestycje na rzecz Wzrostu i Zatrudnienia
- Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej
- Inne regionalne instrumenty polityki rozwoju

Nazwa docelowego instrumentu polityki:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego, Oś Priorytetowa III Konkurencyjność MŚP - Szczegółowy Opis Priorytetów:

Działanie 3.5 Umiędzynarodowienie gospodarki regionu

Pozostałe dokumenty wyznaczające kierunki rozwoju regionu, w których założenia w zakresie internacjonalizacji wpisuje się niniejszy Plan Działania:

1. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego 2013-2020,
2. Program Ekspansji Międzynarodowej Polskich Przedsiębiorstw - Ministerstwo Rozwoju, 2018,
3. Polityka Rozwoju Gospodarczego Województwa Śląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, czerwiec 2018,
4. Plan działań na okres 2018 - 2020 do polityki rozwoju gospodarczego Województwa Śląskiego, Urząd Marszałkowski, czerwiec 2018,
5. Priorytety Współpracy Zagranicznej Województwa Śląskiego - Sejmik Województwa Śląskiego,
6. Program dla Śląska,
7. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego.

Czy Partner jest instytucją odpowiedzialną za wskazany instrument polityki? Nie
Jeśli nie, wskaż odpowiedzialną instytucję: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Szczegóły dotyczące instrumentu polityki oraz sposobu wpływu poprzez Plan Działania:

W trakcie realizacji projektu, po uczestnictwie przedstawicieli władz regionalnych w działaniach projektowych, dokonano zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 - w roku 2018 w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych do Osi Priorytetowej III włączono nowe Działanie nakierowane bezpośrednio na internacjonalizację - 3.5. Umiejdzynarodowienie gospodarki regionu. W rezultacie założony we wniosku aplikacyjnym cel działań projektowych w ramach Osi Priorytetowej III został zrealizowany (choć w innej postaci niż zaplanowany wskaźnik).

Nowe Działanie jako forma ulepszenia niniejszego instrumentu polityki jest znacznie bardziej korzystnym rozwiązaniem z punktu widzenia obszaru zainteresowania projektu - zwiększenie potencjału międzynarodowego regionalnych MŚP dzięki dostarczonym usługom i wsparciu/ zwiększenie poziomu handlu zagranicznego MŚP - w porównaniu z zapisami wniosku aplikacyjnego. Kryteria wyboru (planowane do zmiany zgodnie z wnioskiem aplikacyjnym) w ramach 3.1.3 nie mają już zastosowania - Poddziałanie to zostało usunięte, a alokacja środków została przeniesiona na nowe Działanie 3.5.

Zmiany dokonane w zakresie instrumentu polityki związane są z wymianą doświadczeń w ramach COMPETE IN. Modyfikacja dokumentów programowych nie powstaje za sprawą wyłącznie jednej instytucji, działania czy też projektu. Jest natomiast wynikiem współistnienia zespołu szeregu bodźców, w tym również projektu COMPETE IN. Przed wprowadzeniem zmian w Programie przedstawiciele instytucji regionalnych (Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczącej) uczestniczyli w spotkaniach projektu, podczas których omawiano wraz z regionalnymi interesariuszami cele projektu, temat internacjonalizacji oraz sytuację regionu w tym obszarze, w rezultacie czego zidentyfikowano regionalne potrzeby. Przeprowadzono spotkania Lokalnej Grupy Interesariuszy, odbyły się wizyty studyjne w Reggio Emilia, Gavle, Poznaniu, Walencji, Wakefield. Dokonano analizy dobrych praktyk - zarówno ze strony krajów partnerskich, jak i tych najlepszych w regionie. Cały proces realizacji projektu stanowił świetną okazję do wymiany doświadczeń i wiedzy z Partnerami Projektu oraz pozwolił znaleźć najlepsze rozwiązania dla sytuacji w naszym regionie. Biorąc powyższe pod uwagę, regionalne potrzeby w zakresie internacjonalizacji oraz potencjał w poszukiwaniu nowych rozwiązań w tym obszarze stanowiły wkład projektu COMPETE IN oraz jego częściowy wpływ na wprowadzone zmiany.

Niniejszy Plan Działania nastawiony jest na sposoby dalszego wpływu na rozwój regionu. Plan ten można realizować poprzez uszczegółowienie do Działania 3.5 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego lub poprzez realizację nowych projektów w ramach wskazanego Działania.

Część III: Lokalny Plan Działania

I. Streszczenie

Głównym celem Planu Działania jest przedstawienie działań zmierzających do budowy regionalnego systemu wsparcia procesów internacjonalizacji MŚP przez mobilizację i usystematyzowanie istniejących, rozproszonych zasobów organizacyjnych i gospodarczych województwa śląskiego.

Planowane działania stanowią propozycję uszczegółowienia i wdrożenia Działania 3.5 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego w zakresie umożliwiającym internacjonalizację MŚP poprzez:

- utworzenie i funkcjonowanie Regionalnej Platformy Eksportowej oraz Akademii Internacjonalizacji,
- wsparcie merytoryczne firm w procesie internacjonalizacji, a co za tym idzie wzmocnienie pozycji regionu na arenie międzynarodowej,
- wsparcie procesów profesjonalizacji usług proeksportowych,
- wsparcie firm w pozyskaniu kompetencji w zakresie internacjonalizacji eksportowej.

Na potrzeby Planu Działania województwo traktowane jest jako ekosystem obejmujący wszystkich aktorów internacjonalizacji: samorządy, firmy - przede wszystkim MŚP, instytucje otoczenia biznesu, uczelnie oraz organizacje pozarządowe; a za cel nadrzędny przyjmuje się konieczność zwiększenia świadomej obecności regionu na mapie globalnego rynku konkurencyjnego.

Plan Działania skupia się na maksymalizacji stopnia wykorzystania naturalnego potencjału firm funkcjonujących na terenie województwa śląskiego oraz działających w województwie instytucji otoczenia biznesu, a jednocześnie zapewnieniu komunikacji z krajowymi programami oferowanymi przez PFR (reprezentowanym przez m.in. PAIH, PARP, ARP).

Celem proponowanej w ramach Planu Działania Regionalnej Platformy Eksportowej (REP) jest zacieśnienie współpracy pomiędzy interesariuszami internacjonalizacji. Regionalna Platforma Eksportowa ma skłonić interesariuszy oraz beneficjentów to aktywniejszego przechodzenia od prostej produkcji i prostych usług do usług i produkcji opartych na wartości dodanej - podnosząc jednocześnie atrakcyjność inwestycyjną regionu, w którym podmioty te funkcjonują. Jednocześnie ma budować wizerunek województwa śląskiego jako regionu oferującego, dzięki posiadanym zasobom zarówno infrastrukturalnym, jak i osobowym, możliwość realizacji nawet najbardziej ambitnych projektów biznesowych.

REP jako projekt zakłada innowacyjną strukturę sieci rozproszonej. Oznacza to, że dla maksymalizacji rezultatów zrezygnowano z formy struktury gwiazdистой z jedną instytucją zarządzającą na rzecz równorzędnej i równoprawnej sieci interesariuszy pełniących w sieci rolę węzłów ze zdefiniowanymi przez samych interesariuszy: funkcją, zadaniami i obowiązkami. Proces formowania sieci powinien być realizowany przy udziale kluczowego interesariusza projektu - Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego (np. przy udziale Funduszu Górnośląskiego) z wykorzystaniem zasobów merytorycznych i rozwiązań, w tym dobrych praktyk, zdobytych w ramach projektu Compete In.

Celem proponowanego działania o nazwie „Akademia Internacjonalizacji” - zwanego dalej Akademią - jest kompleksowa odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu w województwie śląskim w zakresie pozyskiwania kompetencji niezbędnych do świadomego uczestnictwa w procesie internacjonalizacji.

Proces internacjonalizacji jest w tym kontekście rozumiany jako:

- całość działań niezbędnych do skutecznego wprowadzenia firmy na rynek zagraniczny - obejmujących wybranie odpowiedniego modelu biznesowego, fazę planowania strategicznego, uzyskania przez firmę tzw. gotowości eksportowej, a w końcu podjęcie działań operacyjnych związanych z procesem wejścia na rynek docelowy i utrzymania się na nim,
- zwiększanie stopnia obecności i aktywności regionu, a co za tym idzie jego międzynarodowej rozpoznawalności - w tym poprzez umiędzynarodowienie regionalnych firm.

Akademia ma dostarczać wiedzę i umiejętności przedsiębiorcom oraz pracownikom podmiotów zaangażowanych w internacjonalizację.

II. Podstawa Planu Działania oraz związek z projektem Compete In

Głównym celem Projektu COMPETE IN była możliwość bezpośredniej szerokiej wymiany wiedzy, informacji i doświadczeń dotyczących dobrych praktyk, rozwiązań zastosowanych w krajach i regionach partnerów projektowych.

Dla potrzeb niniejszego LAP wykorzystano dobre praktyki 3 regionów: Walencji, Gavle oraz Wakefield. VIT Emprende oraz ICT Meta Cluster stanowią kanwę Regionalnej Platformy Eksportowej, ujęcie sieciowe całego projektu jest wynikiem obserwacji czynnego, funkcjonującego programu „Wakefield Bondholders Scheme”, natomiast koncepcja Akademii Internacjonalizacji jest pochodną zarówno podejścia Walencji do wsparcia przedsiębiorców, jak i rozwiniętego programu szkoleniowego poznanego w Gavle.

Najważniejszymi wnioskami, które można wyciągnąć po analizie partnerskich rozwiązań, które zostały pozyskane w trakcie realizacji projektu, a w tym w trakcie wizyt studyjnych i warsztatów transferowych, są:

- dla zapewnienia sukcesu konieczna jest aktywne i partnerskie uczestnictwo władz regionalnych w procesie zarówno opracowania curriculum, jak i jego implementacji,
- przejście od regionu poszukującego inwestorów do regionu oferującego możliwości biznesowe,
- zarządcze, menadżerskie podejście do rozwoju regionalnego (a nie wyłącznie administracyjne).
- Włączenie się wszystkich interesariuszy w proces budowania rzeczywistej sieci rozproszonej, a nie struktury gwiazdистой, która zazwyczaj skutkuje biernością uczestników czekających na „polecenia” i rozwiązania wygenerowane przez zarządcę sieci.
- Tworzenie rozwiązań prostych, łatwych do zrozumienia, akceptacji i wdrożenia. Dlatego w LAP zrezygnowano unikano tworzenia formalnych, prawnych nowych bytów na rzecz intensyfikacji współpracy i współdzielenia się istniejącymi zasobami zarówno materialnymi, jak i zasobami wiedzy.
- Zakres działania sieci musi, warunek niezbędny, być ustalony przez interesariuszy w procesie świadomego włączenia w proces tworzenia sieci, a nie wynikać z narzuconych odgórnie regulacji.
- Trzeba założyć, że sieć jest tak silna, jak jej najłabsze ogniwo, dlatego zakłada się, że proponowana w Planie Działania struktura będzie - dzięki otwarciu kanałów wymiany informacji i wiedzy - siecią samouczącą się i samodoskonalącą się.
- Dla beneficjentów konieczne jest, by funkcjonowanie sieci było proste, transparentne.
- Rozwiązania muszą funkcjonować w stabilnym ekosystemie zarówno prawnym, jak i gospodarczym.
- Dla zagwarantowania trwałości realizowanego procesu niezbędny jest konsensus.

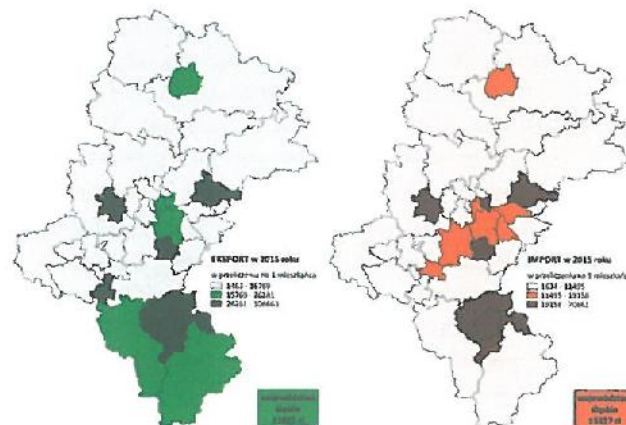
Należy pamiętać, że wszystkie rozwiązania, dobre praktyki funkcjonują w istniejących już ekosystemach prawnych, gospodarczych, ale przede wszystkim również mentalnych. Stąd sukces LAP będzie się zasadzał na połączeniu doświadczenia nabytego w ramach Projektu Compete In.

III. Plan Działania: wyzwania, cele i działania

1. Uwarunkowania wewnątrzregionalne

Internacjonalizację można rozdzielić na 2 obszary: wsparcia obecności instytucji regionalnych (nie tylko firm) na rynkach międzynarodowych (zwłaszcza w krajach nie będących członkami UE) oraz zwiększania atrakcyjności inwestycyjnej regionu.

Województwo śląskie to jeden z najsilniejszych gospodarczo (12,4 % PKB) i demograficznie (prawie 4,6 mln osób) regionów w Polsce. To największy zurbanizowany obszar w Europie środkowo-wschodniej, mający najwyższą średnią krajową gęstość zaludnienia oraz wskaźnik ludności miejskiej - ponad 77%. Inwestorów wspiera wiele instytucji otoczenia biznesu. Śląskie to najgęstsza w kraju sieć dróg ekspresowych i autostrad oraz bliskość granicy z Czechami i Słowacją. W promieniu 600 km od Katowic znajduje się 6 europejskich stolic: Warszawa, Berlin, Praga, Budapeszt, Wiedeń i Bratysława. Euroterminal w Sławkowie (kolej szerokotorowa) zapewnia bezpośredni dostęp do rynków Azji. Lotnisko Katowice jest liderem w ruchu cargo w kraju wśród lotnisk regionalnych. W Śląskiem na 38 wyższych uczelniach kształci się 8,5% ogólnej liczby studentów w kraju. Specyfiką regionu jest dobrze rozwinięte szkolnictwo zawodowe. Region jest ważnym ośrodkiem wystawienniczo-targowym i konferencyjnym. Corocznie organizowany jest Europejski Kongres Gospodarczy w Katowicach. Jest to największe wydarzenie biznesowe w Europie Centralnej, tworzące przestrzeń do wymiany opinii elit politycznych, biznesowych, naukowych i ekonomicznych [źródło: <https://www.slaskie.pl/content/gospodarka>].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Celnego w Warszawie oraz Banku Danych Lokalnych GUS.

Według danych za 2016 r. województwem, które zanotowało eksport o największej wartości było województwo śląskie, nieznacznie wyprzedzając Mazowsze (odpowiednio 103,9 i 103 mld PLN). Trzecią pozycję zajęło województwo dolnośląskie z rezultatem 82,8 mld PLN. Na drugim biegunie, najniższy rezultat zanotowało Podlasie (8 mld PLN), którego rezultat był kilkunastokrotnie niższy od lidera rankingu.

W strukturze śląskiego eksportu dominuje przemysł ciężki oraz produkcja firm, które zainwestowały w regionie, np. biznesu motoryzacyjnego. Wśród najważniejszych produktów eksportowych województwa są maszyny, w tym urządzenia dla górnictwa, sprzęt elektryczny

i elektroniczny, żelazo i produkty ze stali, węgiel i koks oraz części dla sektora „automotive” - minerały i złoża mogą być eksportowane w stanie surowym, ale warto zwrócić uwagę, że innowacyjne rozwiązania pozwalają sprzedawać je za granicą jako towary przetworzone. Poza przemysłem ciężkim, w Śląskiem swój udział w eksporcie wypracowuje także biznes chemiczny, tworzyw sztucznych i opakowań, branża farmaceutyczna i medyczna oraz przemysł spożywczy. W najbliższych latach motorem rozwoju eksportu województwa śląskiego mają być innowacje i nowoczesne usługi. Są to np. zielone technologie, rozwiązania informacyjne i telekomunikacyjne oraz nowoczesne technologie medyczne. Dzięki położeniu w centrum Europy region dynamicznie rozwija się także w sferze eksportu usług, będąc ważnym dostawcą usług BPO (outsourcingu usług biznesowych). - Przystawienie się na nowe eksportowe specjalizacje nie wydarzy się z dnia na dzień. Innowacje są podstawą strategii województwa „Śląskie 2020”, a wśród jej celów operacyjnych znalazł się też zapis o wsparciu działań na rzecz eksportu lokalnych innowacyjnych rozwiązań technologicznych. Wspomoże to ich internacjonalizację i promocję polskich marek produktowych za granicą.

Analizując „umiędzynarodowienie” województwa śląskiego należy mieć na uwadze, że wypracowana pozycja to zasługa przede wszystkim 4 powiatów: bielskiego, tyskiego, dąbrowskiego oraz gliwickiego, w których istotną rolę pełnią, napędzające międzynarodowy obrót gospodarczy, specjalne strefy ekonomiczne. Trzeba podkreślić ogromną dysproporcję udziału per capita poszczególnych gmin w strukturze międzynarodowego obrotu gospodarczego: Bielsko-Biała generuje ok. 106 000 PLN - co stanowi 461% średniej województwa - podczas gdy Bytom ok. 1400 PLN - 7%.

Należy pamiętać, że specjalne strefy ekonomiczne skupiają przede firmy już włączone w globalny łańcuch konkurencyjny oraz wysoko wyspecjalizowanych dostawców, dostarczających oferujących prostą produkcję lub proste usługi. Podobnie jest na poziomie krajowym, gdzie zaledwie 8% całego polskiego eksportu to produkty wysoko przetworzone oraz wysokie technologie, a właśnie produkcja i usługi generujące wartość dodaną powinny być kluczowe, zwłaszcza w kontekście niskiej pozycji Polski w rankingu innowacyjności UE. W ostatnim raporcie Polska jawi się jako „umiarkowany innowator”, a choć jej wyniki poprawiły się o 2 proc. w stosunku do poziomu UE z 2010 r., to w UE zajmujemy 4 miejsce od końca. Wskaźnik innowacyjności dla Polski wyniósł 54,8 pkt w 2016 r. wobec 52,8 pkt w 2010 r. Silne strony polskiego systemu innowacji to: pozytywny wpływ na zatrudnienie (spadek o 4,2 pkt w tym okresie do 88 pkt), inwestycje przedsiębiorstw (wzrost o 13,3 pkt do 85,1 pkt), a także otoczenie sprzyjające innowacjom (wzrost o 38,9 pkt do 83,7 pkt). Niewątpliwie Polska, a w tym województwo śląskie, cierpi na brak systemowej polityki zachęcającej przedsiębiorców do rozwoju w oparciu o przejście z prostej produkcji i prostych usług - bazujących na niskich kosztach pracy jako głównym czynnikiem konkurencyjnym - do złożonej produkcji i specjalistycznych usług bazujących na wiedzy, co przekłada się na powiększaniu wartości dodanej, a co za tym idzie również produktywności. Bazowanie na prostej produkcji i usługach nie zachęca do współpracy z jednostkami badawczo-rozwojowymi, co doskonale widać w niskiej pozycji Polski w corocznych rankingach innowacyjności i skutkuje przyjęciem przez polskie firmy strategii dostaw prostych produktów i usług przede wszystkim na rynek wspólnotowy.

W naszym regionie funkcjonuje blisko 200 instytucji otoczenia biznesu, takich jak: agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, izby: gospodarcze, przemysłowe, handlowe, cechy rzemieślnicze oraz ośrodki: wspierania przedsiębiorczości, doradcze i informacji gospodarczej, a także stowarzyszenia gospodarcze, a ich podstawowym celem działalności jest podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich rozwój. Równocześnie w regionie nie funkcjonuje żadna sieć, która zapewniałaby wymianę informacji oraz wiedzy pomiędzy tymi instytucjami, moderowała współpracę oraz dbała o efektywne wykorzystanie środków wydatkowanych zarówno ze źródeł własnych jak i funduszy europejskich.

Uwarunkowania zewnętrzne

- światowe spowolnienie gospodarcze w wyniku: niekorzystnej koniunktury na rynkach wschodzących, wojen w krajach arabskich i w Afryce, izolacji rynków wschodnich oraz niekorzystnych zapisów w umowach wolnego handlu między USA, Kanadą i Europą, co może przyczynić się do zmniejszenia dynamiki eksportu półwyrobów i wyrobów przemysłowych z Polski do krajów europejskich;
- zapotrzebowanie w krajach zachodnich na wysoko wykwalifikowanych pracowników oraz na pracowników w służbie zdrowia w konsekwencji starzenia się populacji w tych krajach, przez co migracja mieszkańców województwa śląskiego do innych krajów Unii Europejskiej wydaje się być nieunikniona (w tym migracja w wyniku rozwoju kariery pracowników w ramach koncernów międzynarodowych);
- niekorzystna sytuacja demograficzna, brak wolnych zasobów na rynku pracy, przez co przedsiębiorstwa nie są w stanie uruchamiać kolejnych projektów, co z kolei negatywnie wpłynie na atrakcyjność inwestycyjną Polski i województwa śląskiego;
- procesy dezintegracji Unii Europejskiej, zarówno w kontekście wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej jak i podziału na kraje strefy Euro i pozostałe kraje, czy też w wyniku pogłębiania się różnic między Państwami Członkowskimi w Europie "dwóch prędkości", czy zjawiska protekcjonizmu gospodarczego, przez co innowacyjne produkty i usługi polskich firm mogą spotkać się z nieprzychylnym nastawieniem w innych krajach europejskich;
- sytuacja finansów publicznych oraz możliwe opóźnienia w realizacji założeń programów operacyjnych i związana z tym znacznie mniejsza intensywność wydatkowania środków europejskich na duże projekty inwestycyjne;
- spowolnienie procesu inwestycyjnego na rynku chińskim i amerykańskim oddziałujące negatywnie na eksport do tych krajów maszyn i urządzeń z Niemiec, co może przyczynić się do reorganizacji sieci dostaw w przemyśle (z drugiej strony zaś proces przekształcenia chińskiej gospodarki z gospodarki opartej na inwestycjach na gospodarkę konsumencką ma przyczynić się do kreowania rynku konsumenckiego o wartości ponad 14.000 mld USD opartego na ponad 250 mln rodzin klasy średniej - Niemcy, Węgry i Hiszpania prowadzą szczególną politykę nastawioną na wsparcie przedsiębiorstw na rynku chińskim);
- niestabilna sytuacja w krajach będących eksporterami surowców naturalnych oraz prawodawstwo europejskie i krajowe w zakresie: energooszczędności, materiałoszczędności, zamkniętych obiegów oraz zmniejszenia negatywnego wpływu procesów gospodarczych na środowisko - co wymaga od przedsiębiorstw stosowania nowych materiałów, opracowywanie nowego wzornictwa produktów, ponoszenia nakładów na odzyskanie materiałów i produktów na różnych etapach cyklu życia produktu oraz dokonywania inwestycji, które niekoniecznie zapewniają oczekiwany zwrot;
- procesy zmian w przemyśle w krajach zachodnich związane z ruchem „Przemysł 4.0” zapewniające zaawansowanym gospodarkom nowe przewagi konkurencyjne, co stanowi szansę dla branży maszyn i urządzeń oraz branży ICT w Polsce - jednak ta sytuacja jest negatywna dla tych firm, których model biznesu opiera się na niskich kosztach pracy, zestandaryzowanych produktach oraz na transakcjach o niskiej marży;
- przeniesienie przez firmy działalności biznesowych z Wielkiej Brytanii i krajów azjatyckich do Polski, przez co gospodarka polska staje się coraz bardziej zintegrowana z europejską gospodarką - jednak przy ograniczonej dostępności do nowych pracowników na rynku pracy, wynagrodzenia będą rosły niewspółmiernie do wzrostu produktywności i efektywności działań w małych firmach, co przyczyni się do odpływu pracowników z małych firm oraz zachwiania struktury kosztów w tych firmach;
- wpływ zmian klimatycznych na gospodarkę, co wymaga od przedsiębiorstw uwzględnienia dodatkowych nakładów, dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania firmy w sytuacjach kryzysowych;

Bariery internacjonalizacji

Bariery, które utrudniają proces internacjonalizacji działalności biznesowej MŚP w regionie to:

- brak przygotowania organizacyjnego,
- brak alokowanego budżetu,
- brak kompetencji w zakresie prowadzenia eksportu (szczególnie w odniesieniu do rynków zewnętrznych UE),
- niewystarczające wsparcie ze strony IOB,
- niewystarczający zakres usług świadczonych przez IOB,
- ograniczony dostęp do mechanizmów współfinansujących przygotowanie MŚP do eksportu.

2. Ukierunkowanie i cele

Głównym celem Planu Działania jest działanie zmierzające do stworzenia regionalnego systemu wsparcia internacjonalizacji, który miałby przyczynić się do:

- większej obecności firm i instytucji regionalnych na rynkach zagranicznych, w tym na rynkach zewnętrznych UE,
- zwiększania udziału wysokich technologii oraz wysoko przetworzonych towarów w eksporcie,
- pozyskiwania inwestorów i inwestycji generujących wartość dodaną.

Wyżej wymienione cele mogą być realizowane poprzez:

- zbudowanie synergicznej sieci współpracy interesariuszy procesu internacjonalizacji,
- zapewnienie kompatybilności z krajowymi programami i narzędziami wspierania internacjonalizacji polskich przedsiębiorstw,
- podniesienie świadomości i poziomu kompetencji przedsiębiorców, samorządów i instytucji otoczenia biznesu w zakresie świadomego udziału w procesie internacjonalizacji oraz profesjonalizacji usług proeksportowych,
- poszukiwanie źródeł finansowania funkcjonowania sieci wdrażającej założenia Planu Działania w regionie,
- systemowość i systematyczność zaplanowanych działań.

Realizacja założeń Planu Działania opiera się na współpracy głównych interesariuszy - regionalnych aktorów procesu internacjonalizacji: Samorządu Województwa Śląskiego, Funduszu Górnośląskiego, Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach, Górnośląskiej Agencji Przedsiębiorczości i Rozwoju w Gliwicach, Izby Gospodarczej Eksporterów i Importerów w Mysłowicach, Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości, Głównego Instytutu Górnictwa, Izby Handlowo-Przemysłowych z Bielska-Białej, Gliwic i Częstochowy, Metropolii GZM oraz Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Kolejnymi odbiorcami projektu mogą być pozostałe instytucje otoczenia biznesu województwa śląskiego, uczelnie, a także samorządy lokalne.

Odbiorcami efektów funkcjonowania sieci będą przedsiębiorcy.

3. Aktorzy oraz Interesariusze

Interesariusz	Poziom zaangażowania w działania LAP 1 - Najmniej 5 - Najwięcej 0 - neutralny	Poziom zaangażowania w internacjonalizację MŚP 2 - Najmniej 5 - Najwięcej 0 - neutralny
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego:		
● Wydział Gospodarki i Współpracy Międzynarodowej	5	5
● Wydział Rozwoju Regionalnego	4	3
Fundusz Górnośląski	4	4
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna	2	4
Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach	3	5
Izba Gospodarcza Eksporterów i Importerów	3	5
Śląskie Centrum Przedsiębiorczości	3	3
Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju w Gliwicach	4	4
Główny Instytut Górnictwa	2	3
Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie	2	4
Regionalna Izba Handlu i Przemysłu w Bielsku-Białej	2	4
Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Gliwicach	2	4
Metropolia GZM	2	3
Samorządy lokalne	2	3

4. Działania

Plan Działania zakłada realizację dwóch podstawowych działań:

1. Regionalna Platforma Eksportowa,
2. Akademia Internacjonalizacji.

Działanie 1 - Regionalna Platforma Eksportowa (REP)

A. Powiązanie z projektem

W działaniu wykorzystano doświadczenia „Wakefield Bondholders Scheme”, VIT Emprende/Expand/Invace oraz ICT Meta Cluster/Miasto Gavle. Szczególnie ważne są doświadczenia regionu Wakefield, przez lata ściśle związanego z sektorem górniczym oraz przemysłem ciężkim. Umiejętność zbudowania efektywnie rozwijanej lokalnej sieci współpracy na rzecz rozwoju i promocji (również międzynarodowej) regionu stała się główną inspiracją koncepcji Regionalnej Platformy Eksportowej, a zwłaszcza obszaru związanego z podnoszeniem jakości i efektywności gospodarki regionu przez spójne i systemowe brandowanie, działania marketingowe oraz promocyjne adresowane do zarówno krajowych, jak i międzynarodowych interesariuszy. Zwrócono również szczególną uwagę na rozwój harmonijnej współpracy pomiędzy przedstawicielami władz samorządowych oraz przedsiębiorcami. Współpraca sieciowa, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju kompetencji umożliwiających i ułatwiających lepszą współpracę, to motyw przewodni programu VIT Emprende/Expand/Invace, którego główne założenia zostały wykorzystane w niniejszym działaniu. Zwrócono również uwagę na formalny aspekt współpracy pomiędzy instytucjami samorządowymi i przedsiębiorcami oraz uczelniami, której to efektem jest stworzenie

ekosystemu wspierającego transfer wiedzy, innowacje, zapewniającego dostęp do finansowania i budującego spójny obraz regionu Walencji na arenie międzynarodowej. ICT Meta Cluster/Miasto Gavle stał się inspiracją w zakresie systemowego budowania i rozwijania międzynarodowych partnerstw w oparciu nie tylko łańcuch wartości, ale również, a może przede wszystkim, w oparciu o zdolność do rozwijania innowacji, a co za tym idzie generowania wartości dodanej. Takie podejście wymaga umiejętności wypracowania konsensusu oraz pozyskania odpowiedniej jakości partnerów. Stąd dla potrzeb REP zwrócono szczególną uwagę na 4 obszary działalności ICT Meta Cluster: wytawianie odpowiednich, pasujących do modelu MŚP, adaptację usług i produktów, rozwój usług wspierających eksport oraz systemowe wsparcie rozwoju biznesu.

B. Główne cele

Głównym celem działania jest próba zbudowania regionalnej, synergicznej sieci równoprawnych i równoważnych instytucji, instytucji chcących świadomie i odpowiedzialnie włączyć się w proces zwiększania efektywnej obecności województwa śląskiego - jako całości. Regionalna Platforma Eksportowa - zwana dalej Platformą - nie będzie posiadała osobowości prawnej ani instytucjonalnej, a jej działanie będzie wynikiem identyfikacji i mobilizacji istniejących zasobów instytucjonalnych, kompetencyjnych i narzędziowych obecnych lub tworzonych w regionie oraz wytworzeniu powiązań intensyfikujących i zacieśniających współpracę instytucjonalną, wymianę wiedzy i informacji oraz optymalizujących finansowanie realizowanych działań.

Funkcjonowanie Platformy może przejawiać się w generowaniu systemowych rozwiązań na rzecz:

- Business in Silesia - budowania i promowania w świecie województwa śląskiego jako miejsca oferującego możliwość realizacji projektów biznesowych,
- Wsparcia zrównoważonego i całościowego rozwoju gospodarczego całego województwa,
- Lepszego, realnie przekładającego się na rozwój gospodarczy regionu, finansowania działań eksportowych,
- Wspierania i promowania firm oraz instytucji opierających swój rozwój na globalnie konkurencyjnych, innowacyjnych produktach i usługach,
- Podnoszenia, w powiązaniu z promowaniem globalnie konkurencyjnych i opierających się o wytwarzaną wartość dodaną firm, atrakcyjności inwestycyjnej gmin województwa śląskiego,
- Włączania samorządu lokalnego w proces świadomego zarządzania, a nie administrowania, własnym potencjałem społecznym i gospodarczym,
- Wsparcia firm funkcjonujących w ramach Specjalnych Stref Ekonomicznych w procesie dywersyfikacji źródeł przychodów, zwiększenia nakładów inwestycyjnych na badania i rozwój oraz samodzielnej lub grupowej obecności na rynkach europejskich czy pozaeuropejskich,
- Zwiększania efektywności działania instytucji otoczenia biznesu dzięki zacieśnieniu realnej współpracy z przedsiębiorcami, a co za tym idzie dzięki lepiej dopasowanej do ich potrzeb ofercie, lepszej wymianie informacji z innymi instytucjami otoczenia biznesu oraz lepszemu wykorzystaniu istniejących zasobów finansowych,
- Wsparcia regionalnych klastrów w ich aktywności na rynku międzynarodowym poprzez podnoszenie ich gotowości eksportowej, poszukiwanie optymalnych kierunków, rynków oraz dostarczanie kompleksowych pakietów usług,
- Promowania idei konsorcjów eksportowych, umożliwiających skuteczne obniżenie kosztów, a co za tym idzie obniżenie poziomu ryzyka wejścia na nowy rynek,

Docelowo Platforma może stać się, dzięki wygenerowaniu komercyjnych usług dedykowanych przedsiębiorcom, przedsięwzięciem samofinansującym się.

C. Opis Działania

Realizacja założeń powinna rozpocząć się od dokonania analizy istniejących zasobów - zarówno w obszarze organizacyjnym, jak i kompetencyjnym. Niniejsza analiza rozumiana jest jako zidentyfikowanie i wprowadzenie do wspólnej bazy danych dotyczących:

- programów szkoleniowych oraz usług doradczych w zakresie internacjonalizacji świadczonych przez instytucje regionalne, krajowe i UE,
- form wsparcia merytorycznego i finansowego świadczonych przez instytucje regionalne, krajowe i UE, w tym:
 - pomocy w nawiązywaniu kontaktów z przedsiębiorcami z zagranicy,
 - udostępnianiu baz danych z informacjami kontrahentów zagranicznych,
 - pomocy w pierwszych kontaktach między przedsiębiorcami krajowymi i zagranicznymi,
 - rozpowszechnianiu zagranicą ofert regionalnych przedsiębiorców zainteresowanych eksportem,
 - eksponowaniu materiałów promocyjno-reklamowych regionalnych przedsiębiorstw np. na imprezach wystawienniczych,
 - promocji regionalnych przedsiębiorstw w innych państwach,
 - udzielaniu aktualnych informacji rynkowych potrzebnych do planowania, organizowania eksportu i/lub inwestycji poza granicami Polski np. w postaci informatorów gospodarczych,
 - pomocy w rozpoznaniu lokalnego ryzyka rynkowego,
 - udostępnianiu informacji o bieżących wydarzeniach gospodarczych np. targach międzynarodowych, organizowanych misjach, wyjazdach i spotkaniach zagranicznych.
- mapy kompetencji w zakresie internacjonalizacji w regionie, a w tym:
 - lista instytucji, w tym IOB, działających na rzecz internacjonalizacji wraz z opisem,
 - lista instytucji, w tym IOB, zainteresowanych internacjonalizacją wraz z opisem,
 - lista ekspertów specjalizujących się w usługach na rzecz internacjonalizacji.

Uzupełniającym jest dokonanie analizy krajowych programów na rzecz internacjonalizacji MŚP, a zwłaszcza przeprowadzenie oceny zakresu wsparcia merytorycznego udzielanego przez państwowe instytucje wsparcia:

- pomocy w nawiązywaniu kontaktów z przedsiębiorcami z zagranicy,
- udostępnianiu baz danych z informacjami kontrahentów zagranicznych,
- pomocy w pierwszych kontaktach między przedsiębiorcami krajowymi i zagranicznymi,
- rozpowszechnianiu za granicą ofert polskich przedsiębiorców zainteresowanych eksportem,
- eksponowaniu materiałów promocyjno-reklamowych polskich przedsiębiorstw, np. na imprezach wystawienniczych,
- promocji polskich przedsiębiorstw w innych państwach,
- udzielaniu aktualnych informacji rynkowych potrzebnych do planowania, organizowania eksportu i/lub inwestycji poza granicami Polski np. w postaci informatorów gospodarczych,
- pomocy w rozpoznaniu lokalnego ryzyka rynkowego,
- udostępnianiu informacji o bieżących wydarzeniach gospodarczych, np. targach międzynarodowych, organizowanych misjach, wyjazdach i spotkaniach zagranicznych.

Dla zapewnienia efektywności działania planowane jest powołanie Komitetu Koordynującego opartego na przedstawicielach głównych instytucji, w tym głównie Urzędu

Marszałkowskiego jako instytucji samorządowej, odpowiedzialnej za rozwój społeczno - gospodarczy regionu.

Regionalna Platforma Eksportowa jest skierowana do istniejących podmiotów i nie ma celu tworzenia nowych bytów prawnych. Powinna objąć najważniejsze, zaangażowane w proces budowania relacji międzynarodowych, instytucje, np. Fundusz Górnośląski, Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju w Gliwicach, Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, Izba Gospodarcza Eksporterów i Importerów w Mysłowicach, Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną, Śląskie Centrum Przedsiębiorczości, Główny Instytut Górnictwa, Regionalną Izbę Przemysłowo-Handlową w Częstochowie, Regionalną Izbę Handlu i Przemysłu z Bielska-Białej, Regionalną Izbę Przemysłowo-Handlową w Gliwicach oraz Metropolię GZM.

Grupa interesariuszy ma charakter otwarty i może być poddawana stałej aktualizacji.

Komitet Koordynujący będzie odpowiedzialny za ukonstytuowanie grup roboczych, których członkami będą przedstawiciele zaangażowanych w rozwój projektu instytucji. Szczegółowy zakres prac i plan działań poszczególnych grup roboczych będzie ustalony przez nie same i zatwierdzany przez Komitet Koordynujący.

Należy zaznaczyć, że proponowana w ramach REP koncepcja Business in Silesia jest inicjatywą zachęcającą i wspierającą proces budowania wizerunku regionu atrakcyjnego nie tylko dla inwestorów (Invest in Silesia), ale przede wszystkim atrakcyjnego dla partnerów biznesowych poszukujących możliwości realizacji ambitnych, bazujących na zasobach intelektualnych, projektów.

Powołanie Platformy powinno być sfinansowane ze środków własnych interesariuszy> Dodatkowo działanie Platformy może być współfinansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego - w przypadku dostępności środków.

D. Słowa kluczowe: internacjonalizacja, atrakcyjność, partnerstwo

E. Narzędzia:

- Panele dyskusyjne,
- Desk research,
- Budowanie sieci partnerów zagranicznych.

F. Instytucje zaangażowane we wdrożenie:

Urząd Marszałkowski - odpowiedzialny za rozwój społeczno - gospodarczy regionu,

Proponowane instytucje:

Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o. - odpowiedzialna na działalność merytoryczną,

Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach- odpowiedzialna na działalność merytoryczną,

Izba Gospodarcza Eksporterów i Importerów w Mysłowicach - odpowiedzialna na działalność merytoryczną

oraz w zakresach swoich kompetencji: Śląskie Centrum Przedsiębiorczości, Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna, Główny Instytut Górnictwa, Regionalne Izby Handlu i Przemysłu: z Gliwic, z Częstochowy, z Bielska-Białej, Metropolia GZM, Fundusz Górnośląski.

Grupa interesariuszy ma charakter otwarty i może być poddawana stałej aktualizacji.

G. Rola MŚP - nie dotyczy

MŚP mają być ostatecznymi odbiorcami działań planowanej Platformy.

H. *Oczekiwane rezultaty*

1. Analizy umożliwiające pozyskanie danych - mapping:

- kompetencji w obszarze internacjonalizacji regionalnych podmiotów - publicznych, prywatnych, ekspertów, potencjalnych partnerów,
- usług eksportowych - regionalnych i krajowych (w tym finansowych),
- usług szkoleniowych i doradczych.

2. Baza danych zawierająca przykładowo:

- listę regionalnych instytucji otoczenia biznesu zainteresowanych internacjonalizacją,
- listę firm posiadających w swej ofercie usługi dedykowane wsparciu procesów internacjonalizacji,
- listę ekspertów zajmujących się tematyką internacjonalizacji,
- mapę kompetencji instytucji oraz ekspertów,
- listę klastrów oraz konsorcjów eksportowych,
- listę zagranicznych kontaktów gospodarczych.

3. Regionalny Portal Eksportowy - opcjonalnie - w przypadku zabezpieczenia środków w ramach RPO WSL - zawierający przykładowo informacje dotyczące:

- misji,
- interesariuszy,
- dostępnych funduszy,
- rynków zagranicznych,
- bezpośrednich inwestycji zagranicznych,
- usług doradczych.

I. *Wskaźniki rezultatu*

1. Porozumienie podpisane przez głównych interesariuszy.
2. Baza danych.
3. Portal - opcjonalnie

J. *Harmonogram:*

- Podpisanie porozumienia powołującego Platformę - III/ IV kwartał 2019
- Przygotowanie planu działania Platformy - III/IV kwartał 2019
- Uruchomienie bazy danych - IV kwartał 2019 / I kwartał 2020

K. *Zakładane koszty*

Poziom kosztów zostanie określony przez powołany Komitet.

L. *Źródła finansowania:*

Realizacja poszczególnych zadań ma być oparta o środki własne sygnatariuszy porozumienia, a także zakłada możliwość pozyskania środków w ramach RPO WSL Działanie 3.5.

Działanie 2 - Akademia Internacjonalizacji

A. *Powiązanie z projektem*

Podobnie jak REP, Akademia Internacjonalizacji wykorzystuje w swej koncepcji idee zaczerpnięte z „Wakefield Bondholders Scheme”, VIT Emprende/Expande/Invece oraz ICT Meta Cluster/TRIIP/Miasto Gavle.

W przypadku Wakefield zwrócono szczególną uwagę na obszar związany z organizacją comiesięcznych spotkań networkingowych poświęconych inwestowaniu oraz edukacji, podczas których uczestnicy wymieniają się wiedzą lub otrzymują wiedzę związaną z eksportem, mediami społecznościowymi, modelami biznesowymi, aspektami finansowymi i kulturowymi. VIT Emprende/Expande to przede wszystkim metodologia tworzenia programów edukacyjnych i wsparcia przez zespoły złożone z przedstawicieli samorządu, uczelni i przedsiębiorców. Pozwala to na maksymalne dostosowanie programów wsparcia (zarówno w zakresie projektowania wiedzy, jak i usług) do potrzeb nie tylko przedsiębiorców, ale również instytucji wspierających, asystujących (izby gospodarcze, agencje, parki technologiczne, specjalne strefy ekonomiczne itd.). ICT Meta Cluster/TRIIP to przede wszystkim podejście bazujące na umiejętności wyszukiwania i selekcji odpowiednich beneficjentów, dostarczeniu im dedykowanego wsparcia (program mentoringowy, coachingowy, szkoleniowy) oraz zapewnieniu odpowiedniego procesu ewaluacji. Wszystkie wymienione elementy, w założeniu, mają stanowić podstawę do rozwoju Akademii Internacjonalizacji.

B. Główne cele

Działanie o nazwie „Akademia Internacjonalizacji” - zwane dalej Akademią - odpowiada na zdiagnozowane potrzeby przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu w województwie śląskim w zakresie pozyskiwania kompetencji niezbędnych do świadomego uczestnictwa w procesie internacjonalizacji.

Proces internacjonalizacji jest w tym kontekście rozumiany zarówno jako:

- całość działań niezbędnych do skutecznego wprowadzenia firmy na rynek zagraniczny - obejmujących wybranie odpowiedniego modelu biznesowego, fazę planowania strategicznego, uzyskania przez firmę tzw. gotowości eksportowej, a w końcu podjęcie działań operacyjnych związanych z procesem wejścia na rynek docelowy i utrzymania się na nim;
- zwiększanie stopnia obecności i aktywności regionu, a co za tym idzie jego międzynarodowej widzialności, na arenie międzynarodowej celem podnoszenia własnej atrakcyjności społecznej, gospodarczej i inwestycyjnej.

C. Opis działania

Akademia, w założeniu, ma być platformą promującą wiedzę i generującą innowacje w obszarze internacjonalizacji dzięki aktywnej wymianie wiedzy i doświadczeń przez ekspertów, szkoleniowców i mentorów.

Akademia zakłada dostarczanie wiedzy i umiejętności w zakresie internacjonalizacji:

- przedsiębiorcom w celu jak najlepszego przygotowania do ekspansji międzynarodowej,
- pracownikom podmiotów zaangażowanych w internacjonalizację MŚP województwa śląskiego (w ramach Regionalnej Platformy Eksportowej), w tym pracownikom instytucji samorządowych.

Program Akademii skupiać się ma na dwóch głównych obszarach: umiejętnościach i narzędziach wy wpływających na jakość i skuteczność procesów internacjonalizacji oraz narzędziach finansowania i zabezpieczenia działalności eksportowej.

Program Akademii zostanie przygotowany przez powołaną spośród interesariuszy grupę roboczą.

Działania Akademii będą realizowane poprzez:

- doradztwo w zakresie internacjonalizacji,
- szkolenia / warsztaty:
 - szkolenia własne,
 - informacja o szkoleniach zewnętrznych,
- programy coachingowe i mentoringowe,
- spotkania informacyjne.

D. *Słowa kluczowe: internacjonalizacja, atrakcyjność, partnerstwo*

E. *Narzędzia:*

- Spotkania informacyjne,
- Szkolenia,
- Warsztaty,
- Programy coachingowe i mentoringowe.

F. *Institucje zaangażowane we wdrożenie:*

- Urząd Marszałkowski - odpowiedzialny za rozwój społeczno - gospodarczy regionu
Proponowane instytucje:
- Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o. - odpowiedzialna na działalność merytoryczną,
- Regionalna Izba Gospodarcza - odpowiedzialna na działalność merytoryczną,
- Izba Gospodarcza Eksporterów i Importerów w Mysłowicach - odpowiedzialna na działalność merytoryczną
- oraz w zakresach swoich kompetencji: Śląskie Centrum Przedsiębiorczości, Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna, Główny Instytut Górnictwa, Regionalne Izby Handlu i Przemysłu: z Gliwic, z Częstochowy, z Bielska-Białej, Metropolia GZM, Fundusz Górnośląski.

G. *Rola MŚP - nie dotyczy*

MŚP mają być ostatecznymi odbiorcami działań planowanej Akademii.

H. *Oczekiwane rezultaty*

- Podniesienie poziomu wiedzy ekspertów oraz pracowników instytucji otoczenia biznesu dotyczącej dobrych praktyk w zakresie wsparcia przedsiębiorców w przygotowaniu się do działalności międzynarodowej,
- Podniesienie poziomu wiedzy przedsiębiorców w zakresie osiągania tzw. gotowości eksportowej, dokonywania świadomego wyboru rynków docelowych oraz wyboru metod operacyjnych,
- Podniesienie poziomu wiedzy pracowników instytucji samorządowych w zakresie skutecznych metod wsparcia lokalnych przedsiębiorców w rozwoju i wyjścia na rynki międzynarodowe,
- Spotkania informacyjne organizowane dla samorządów i pracowników samorządowych,
- Inne, zdefiniowane przez zespół roboczy.

I. *Wskaźniki rezultatu*

Porozumienie powołujące w ramach Regionalnej Platformy Eksportowej Akademię Internacjonalizacji.

J. *Harmonogram:*

- Podpisanie porozumienia powołującego Akademię w ramach Regionalnej Platformy Eksportowej - III/IV kwartał 2019
- Opracowanie Programu - IV kwartał 2019
- Uruchomienie pierwszych programów szkoleniowych, coachingowych, mentorskich - 2020

K. *Zakładane koszty:*

Poziom kosztów zostanie określony przez powołany Komitet.

L. *Źródła finansowania:*

Realizacja poszczególnych zadań będzie finansowana ze środków własnych zaangażowanych instytucji, zakłada również możliwość pozyskania środków w ramach RPO WSL Działanie 3.5, a także w oparciu o środki własne MŚP.

4. Schemat finansowania

Implementację LAP proponuje się oprzeć na działaniu 3.5 RPO Województwa Śląskiego.

Przygotowanie REP zakłada wykorzystanie zasobów własnych instytucji zaangażowanych w tworzenie struktury sieciowej.

W trakcie realizacji założonych działań - środki własne zaangażowanych instytucji oraz inne źródła zewnętrzne, np. dostępne środki publiczne (RPO 3.5), a także środki własne MŚP (docelowo część planowanych działań może stać się działaniem o charakterze komercyjnym).

5. Stopień innowacyjności

Innowacyjność niniejszego Planu Działania opiera się na równorzędnej współpracy wszystkich interesariuszy w ramach tworzonej inicjatywy sieciowej. Proponowana rozproszona sieć interesariuszy będzie silna dzięki dywersyfikacji źródeł informacji i partnerskiej współpracy.

Regionalna Platforma Eksportowa może również wspierać rozwój klastrów i konsorcjów eksportowych.

6. Metodologia i proces przygotowania Planu Działania

LAP został przygotowany w oparciu o konsultacje z interesariuszami i głównymi aktorami wspierającymi międzynarodową współpracę gospodarczą w regionie.

Doświadczenie zdobyte w ramach Projektu Compete In, a w szczególności współpraca z Gavle oraz Walencją (w ramach wizyt studyjnych oraz przeprowadzonego warsztatu transferowego), unaocznily konieczność zbudowania silnej, zrozumiałej i stabilnej struktury włączającej i porządkującej przepływ informacji, wiedzy, zapewniającej stabilne funkcjonowanie i finansowanie zarówno własnego funkcjonowania, ale przede wszystkim działań realizowanych przez Platformę lub Akademię.

Funkcjonowanie i rozumienie struktury sieciowej zostało „przechwycone” w Wakefield, system wsparcia firm we wchodzeniu na rynki zagraniczne w Walencji, a proces szkoleniowy w Gavle.

7. Analiza ryzyka

Rodzaj Ryzyka	Niskie ryzyko	Średnie ryzyko	Wysokie ryzyko
Brak odpowiedniego zaangażowania ze strony regionalnego samorządu, co przełoży się na brak zainteresowania internacjonalizacją, jako świadomym, systemowym rozwiązaniem wspierającym rozwój regionalny	x		
Brak zapisów w programowych dokumentach regionalnych		x	
Brak finansowania zewnętrznego (głównie finansowania ze źródeł RPO), co skutecznie ograniczy zakres funkcjonowania Platformy			x
Brak zrozumienia korzyści związanych z uczestnictwem w Platformie	x		
Cheć przejęcia całego procesu przez jedną instytucję	x		
Wybranie pozornej korzyści związanej z niezależnym, samodzielnym funkcjonowaniem poszczególnych instytucji		x	

W celu minimalizacji ryzyka zakłada się:

- zacieśnienie współpracy i bieżący kontakt pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w przygotowanie Planu Działania i na każdym dalszym etapie podczas realizacji założeń Planu, aby sieć była silna,
- współpracę instytucji, w tym regionalnego samorządu, w celu poszukiwania korzystnych sposobów finansowania planowanych działań.

8. Plan komunikacji

Zakłada się komunikowanie przedsięwzięć realizowanych w ramach Planu Działania następującym odbiorcom:

- Przedsiębiorcom,
- Pracownikom instytucji samorządowych,
- Pracownikom instytucji otoczenia biznesu,
- Naukowcom,
- Instytucjom pozarządowym,
- Partnerom zagranicznym.

Informacje mogą być dystrybuowane dzięki portalowi lub przykładowo personalizowanemu mailingowi. Regionalna Platforma Eksportowa i Akademia Internacjonalizacji mogą korzystać z elektronicznych kanałów komunikacji, np. Facebooka. Wykorzystane mogą zostać również portale, strony internetowe partnerów, interesariuszy. W poszczególnych miastach, powiatach, gminach proponuje się organizację spotkań informacyjnych, podczas których zakłada się przekazywanie informacji związanych z wdrażaną inicjatywą.

9. Wnioski

Zaprezentowany Plan Działania opiera się na postrzeganiu internacjonalizacji jako narzędzia wspierającego transformację regionalnej gospodarki w kierunku gospodarki bazującej na globalnie konkurencyjnych, przyjaznych środowisku i wzmacniających małe i średnie przedsiębiorstwa aktywnościach. Niniejszy Plan Działania bazuje na idei sieci składającej się z równoprawnych interesariuszy procesów internacjonalizacji, co w swym założeniu ma

przełożyć się na zwiększenie zaangażowania organizacji w proces implementacji działań, a w rezultacie przyczynić się do pełniejszego wsparcia MŚP. Dla pełnego powodzenia planowanych działań wymagana jest ścisła współpraca kluczowych instytucji działających w obszarze internacjonalizacji oraz na rzecz wsparcia MŚP.

Monitoring

Monitoring wdrażanych aktywności w ramach Planu Działania planowany jest przez Górnośląską Agencję Przedsiębiorczości i Rozwoju w Gliwicach. Monitoring może być realizowany w formie konsultacji/ spotkań z zaangażowanymi instytucjami/ interesariuszami. W miarę potrzeb - ewentualnie badania pośród interesariuszy czy też odbiorców.

Obszar i wskaźniki, które miałyby być poddane monitoringowi, mogą zostać zdefiniowane w trakcie przygotowania planu działania Regionalnej Platformy Eksportowej przez Komitet.

Data: 09.08.2019

Nazwa organizacji partnerskiej:

Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o. w Gliwicach

Podpis Partnera:

Prokurent
Sylvia Rudek-Matuszczak
Sylvia Rudek-Matuszczak

Pieczęć organizacji:

Górnośląska Agencja
Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.
ul. Wincentego Pola 16
44-100 Gliwice
tel. 32 33 93 110, mail: gapr@gapr.pl
NIP: 631-22-03-756